

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพอย่างมีส่วนร่วมสำหรับ ผู้ใหญ่นอกโรงเรียน		
ชื่อผู้เขียน	นายธีระศักดิ์ ชัยวิศิษฐ์		
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการศึกษานอกกระบบ		
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลีสุวรรณ	ประธานกรรมการ	
	รองศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์	กรรมการ	
	รองศาสตราจารย์ ดร.พศิน แดงจวง	กรรมการ	

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพอย่างมีส่วนร่วมสำหรับผู้ใหญ่นอกโรงเรียนครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพอย่างมีส่วนร่วม สำหรับผู้ใหญ่นอกโรงเรียนที่ให้ผู้เรียนและประชาชนมีส่วนร่วม และทดสอบหลักสูตรวิชาชีพอย่างมีส่วนร่วม สำหรับผู้ใหญ่นอกโรงเรียนในสถานการณ์จริง พร้อมทั้งศึกษาปัญหาอุปสรรคในระหว่างการทำเนิงานของการพัฒนาหลักสูตร

วิธีการในการศึกษา เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม โดยใช้กระบวนการ AIC มาเป็นเทคนิคในการดำเนินการ ซึ่งมีวิธีการรวบรวมข้อมูลหลายวิธีผสมผสานกัน ได้แก่ การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม เพื่อจดบันทึกเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินการทุกขั้นตอน และตรวจสอบอุปสรรคต่าง ๆ และแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์ถึงความรู้สึกของประชาชน นักวิชาการ และผู้บริหารการศึกษานอกโรงเรียน ที่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพ โดยมีขั้นตอน ในการดำเนินงาน 6 ขั้นตอนดังนี้ 1. การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย 2. การกำหนดรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร 3. การสร้างเครื่องมือวิจัย 4. การทดสอบความเหมาะสมของรูปแบบ 5. การเก็บข้อมูลการวิจัย 6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาค้นพบว่าการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมมีขั้นตอนในการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การประเมินความต้องการทางการศึกษา เป็นการหาความต้องการของประชาชนที่เกิดจากปัญหาและความต้องการ การดำเนินงานมี 6 ขั้นตอนคือ การวางแผนก่อนการดำเนินงาน การวางแผนการประเมินความต้องการทางการศึกษา การหาสถานการณ์ปัจจุบัน การหาสถานการณ์คาดหวัง การหาความต้องการทางการศึกษา และ การจัดลำดับความสำคัญ

2. การพัฒนาหลักสูตรโดยนำเอาความต้องการที่สำคัญเป็นอันดับแรกมาดำเนินการ โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการเรียนซึ่งสามารถจะนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนเอง โดยกำหนดให้มีการเรียนเป็นการฝึกปฏิบัติ และมีการประเมินผลโดยวิทยากรร่วมกับเพื่อนผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนนั้นได้ความรู้อย่างแท้จริงสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างจริงจัง

3. การทดสอบหลักสูตร จากการจัดการเรียนการสอนจริงของกลุ่มเป้าหมายทั้ง 2 หมู่บ้านพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความสนใจที่จะเรียน สำหรับเนื้อหาบางส่วนที่ขาดหายไป วิทยากรร่วมกับผู้เรียนจะช่วยกันปรับปรุงเพิ่มเติมหลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากการทดสอบหลักสูตรทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนประชาชนทั่วไปที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และวิทยากรมีความพึงพอใจที่ได้จัดการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการของตนและชุมชน

ในระหว่างการดำเนินงาน ผู้ศึกษาพบว่าจำเป็นต้องดำเนินการอย่างรอบคอบในประเด็นต่อไปนี้ คือ (1). การประเมินความต้องการเป็นเรื่องใหม่ประชาชนที่เข้าร่วม (ประชาชนที่เกี่ยวข้อง) ไม่เข้าใจเท่าที่ควร (2). ต้องจัดดำเนินการในตอนกลางคืนเพราะมีภารกิจประจำ (3). การสร้างความคุ้นเคยต้องให้เขายอมรับเป็น"คนใน" ให้ได้ (4). จำเป็นต้องมีข้อมูลพื้นฐานต้องชัดเจนและถูกต้อง (5). นักวิชาการที่เข้าร่วมพัฒนาหลักสูตรต้องไม่ชี้นำประเด็น (6). เทคนิคการจัดการเรียนการสอนต้องปรับปรุงใหม่ (7). ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนไม่ควรจะยาวนานเกินไป

Thesis Title	A Participatory Approach to Vocational Curriculum Development for Out-of-school Adults		
Author	Mr.Teerasak Chaivisit		
M.Ed.	Nonformal Education		
Examining Committee:			
	Assoc.Prof.Dr.Cuhkiat	Leesuwan	Chairman
	Assoc.Prof.Dr.Anurak	Panyanuwat	Member
	Assoc.Prof.Dr.Pasina	Tangjuang	Member

Abstract

This participatory action research, namely, A Participatory Approach to Vocational Education's Curriculum Development for Out-of-school Adults, aimed at developing a vocational education curriculum on a participatory approach for out-of-school adults and potential learners, and empirically testing that curriculum, and analysing problems and obstacles during such development and test.

The researcher applied the techniques of participatory action research technique and appreciation influence control (AIC) in this study. Various instruments were employed to collect data, such as participant observation items, structured interviewing format, and curriculum development manual. This study was conducted within 6 sequential steps: (1) setting target groups, (2) designing curriculum, (3) developing the research instruments, (4) empirically testing the appropriateness of the curriculum development approach, (5) collecting data, and (6) analysing the collected data.

The results of the study were as follows:

1. The curriculum development approach required a participatory approach to needs assessment process. Such process contained 6 sequential steps – pre-planning, planning for conducting needs assessment, analysing the current and expected situations, finding out the educational needs, and then, prioritizing those needs.

2. The development of vocational education curriculum required real participation from the target group, responding to their folk ways, and relating to real practices. An evaluation as conducted by the learners was also essential.

3. Field testing of the developed curriculum as conducted in two villages in Lamphun province indicated that there was a high degree of learners' interest. Some missing learning contents were fulfilled by the learners and instructors on a participatory basis. All of them showed a high degree of satisfaction.

During the field test, the research found some significant aspects that needed to be carefully considered. Those were: (1) a participatory needs assessment was new to the people who had limited understanding of the process; (2) a night function was in need for conducting such responsibility as the villagers were normally free from their duties; (3) developing a sense of "internal person" in order to gain acceptance from them; (4) requiring to involve technical experts into account; (5) The experts involved should not indicate the directions; (6) requiring to improve a new technique of learning and teaching; and (7) duration of teaching and learning should not too long.